

Kerstvieringen

12 december 11 uur: Kerst**MORGEN** om 11 uur in de Salle Communale van Tannay. Met natuurlijk veel zingen en prachtige muziek van Saya en Thomas, een kerstverhaal, gezelligheid, de brocante met veel boeken, en soep van onze superkok Nesta. Voor de jonge kinderen is er een apart programma. Let op, omdat deze viering altijd tegelijk valt met het feest van de escalade in Genève waar mensen misschien ook naar toe willen, is de tijd gewijzigd. Niet een kerstmiddag, maar een kerstmorgen dus.

24 december 9.45 uur: Kerstnachtdienst in Villars sur Olon: Kerkdienst in een prachtig kerkje is de sneeuw, en na afloop een ontmoeting onder het genot van een glaasje warme wijn.

25 december 11 uur: Kerkdienst in Commugny.

Oecumenische viering

Op woensdag 19 januari wordt er in de kapel van het oecumenisch centrum, Route de Ferney 150 te Genève (Grand Sacconex) een oecumenische viering gehouden in het kader van de week voor eenheid en gebed. De dienst begint om 19.00 uur. Ds. Olaf Fyske Tveit, de nieuwe secretaris Generaal van de Wereldraad van kerken zal voorgaan. U bent van harte uitgenodigd. Ook zijn er in die week (van 18 tot 25 december) activiteiten in de Cathedrale van Lausanne. Voor een gedetailleerd programma verwijs ik naar de informatie die daar verstrekt wordt.

Cultuur en educatie

8 december Cité Seniors Genève : Saint-Jacque de Compostelle ou le chemin de la réconciliation met Gabrielle Nanchen, politicus en schrijfster.

Caritas Genève : maandelijkse ontmoetingen van mensen in een periode van rouw. Informatie: Isabelle Nielsen en Michèle Margot 022-7080447 email: isabelle.nielsen@caritas-ge.ch of michele.margot@caritas.ch

21 januari : Lausanne Espace culturelle des Terreaux 20.00 uur : Jacques Vergès, serial plaideur. Is het kwaad alleen te vinden in de ander of ook in onszelf ? Als we toegeven dat er ook in ons een monster huist kunnen we elkaar uitnodigen het monster in ons tot zwijgen te brengen.

Weet u ook een interessante cursus of voorstelling die u onder de aandacht van de gemeenteleden wilt brengen, laat het ons weten!

Oecumenisch gebedsrooster

Week 49: Liberia en Siërra Leone

Week 50: Kaapverdische eilanden, Gambia, Guinee, Guinee-Bissau en Senegal

Week 51: Benin, Ivoorkust en Togo

Week 52: Ghana en Nigeria

Week 1: Egypte, Israël, Palestijnse gebieden, Jordanië, Libanon en Syrië

Week 2: Saoedi-Arabië, Koeweit, Bahrein, Katar, Verenigde Arabische Emiraten, Oman, Jemen, Iran en Irak

Week 3: Cyprus, Griekenland en Turkije

Week 4: Algerije, Libië, Marokko, Westelijke Sahara en Tunesië

Week 5: Denemarken, Finland, IJsland, Noorwegen en Zweden

Meer informatie en voorbeeldgebeden op www.oikumene.org.

Lia Wolters-Berghout

Oefenen van gezangen

Eerder heb ik geschreven dat ik het leuk zou vinden een koor te starten. Uit reacties blijkt dat dit veel te groots geklonken heeft voor wat mijn bedoeling is. Daardoor hebben zich nauwelijks mensen aangemeld. Het gaat erom dat we liederen die we in de dienst zingen met een groepje mensen instuderen. Geen cantates of uitvoeringen dus, maar een ondersteuning voor de gemeentezang. Heeft u hier wel zin in, meldt u dan aan op onderstaand adres. Dan kunnen we overleggen over data, plaats, frequentie etc.

Lia Wolters-Berghout

Nieuwe kring

Vanaf de eerste week van februari wil ik starten met een nieuwe gesprekskring die gericht is op Bijbelstudie. Een aantal mensen waar ik mee kennismaak zou het wel leuk vinden naar een kring te komen. Om de bestaande kringen niet te overladen wordt de mogelijkheid geboden naar een nieuwe kring te komen. Deze staat ook open voor mensen van andere kringen die het leuk vinden naar een extra kring te gaan.

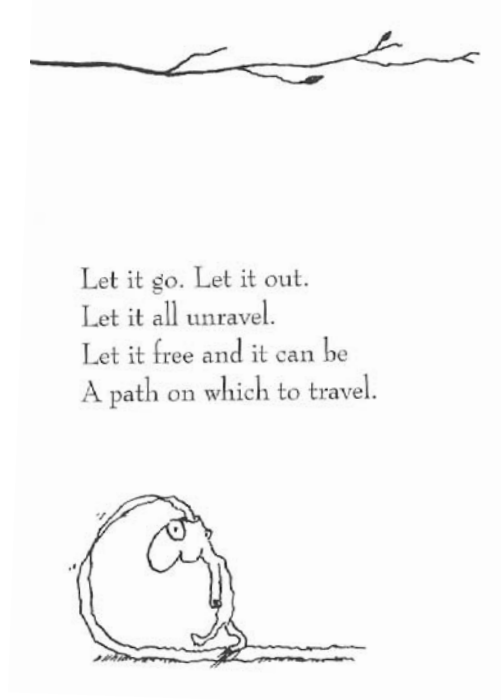
Wanneer? De eerste week van de maand op dinsdagmiddag vanaf 15 uur.

Programma: ontvangst met koffie of thee, Bijbelstudie, gezellige afsluiting. Het te bestuderen thema wordt in overleg met de deelnemers vastgesteld.

Waar? bij deelnemers thuis

1^e keer: 1 februari 2011 bij Lia Wolters-Berghout Thema: gelijkenissen

Aanmelden: Bij Lia 0033 (0)450 400606, 0033 (0)6 30118022, wolters@live.fr

Uit : Michael Leunig, The Prayer Tree

Lieve mensen

Ik wens u allen dat u in 2011 wegen vindt om te gaan,
knopen weet te ontrafelen,
mag genieten van een nieuw begin en nieuwe mogelijkheden
die er elke dag weer zijn.
Dat uw weg gezegend en voorspoedig moge wezen.

Lia Wolters-Berghout

KERSTMIS 2010

Ieder jaar vieren wij opnieuw Kerstmis, het feest ter ere van de geboorte van Jezus. De evangelist Lucas heeft dit mooi verhaald in zijn evangelie:

Lucas 2, 1 – 20. In Lucas 1, 26 – 38 laat Lucas de geboorte van Jezus aankondigen in Nazaret in Galilea door de engel Gabriël. Dit is een indrukwekkend en gedetailleerd verhaal. Het verhaal van de aankondiging als het verhaal van de geboorte zelf wordt al 2000 jaar lang ieder jaar opnieuw verteld. Het gaat er hierbij niet om een historisch waar verhaal te vertellen, maar het gaat om een verhaal wat door zijn schoonheid en zijn verscheidenheid zo gebeurd zou kunnen zijn.

De geboorte van Jezus. Lucas 2, 1 – 20. In dit verhaal zijn enkele teksten en verhalen van Ds Nico ter Linden uit 'Het Verhaal Gaat' verwerkt.

In die tijd kondigde keizer Augustus een decreet af dat alle inwoners van het rijk zich moesten laten inschrijven. Deze eerste volkstelling vond plaats tijdens het bewind van Quirinius over Syrië. Iedereen ging op weg om zich te laten inschrijven, ieder naar de plaats waar hij vandaan kwam. Jozef ging van de stad Nazaret in Galilea naar Judea, naar de stad van David die Betlehem heet, aangezien hij van David afstamde, om zich te laten inschrijven samen met Maria, zijn aanstaande vrouw, die zwanger was. Terwijl ze daar waren, brak de dag van haar bevalling aan, en ze bracht een zoon ter wereld, haar eerstgeborene. Ze wikkelde hem in een doek en legde hem in een voederbak, omdat er voor hen geen plaats was in het nachtverblijf van de stad.

Onderbreking van het verhaal.

Jozef en Maria hadden hun toevlucht genomen tot een kleine stal waar zij verbleven met hun os en hun ezel, die de stal enigzins warm hielden. Het is een geschiedenis, deze geboorte die ver van Rome plaats vond, in een uithoek van dat rijk, in Israël, in een uithoek daarvan, in Betlehem, in een stal. Het is de geschiedenis van het kind in de voederbak en van de man die stierf aan het kruis. Zijn weg was één lijdensweg. Voor Lucas is dat nu net de koninklijke weg, de weg die een mens bij God brengt. Aldus Ds. N. ter Linden.

Het verhaal gaat verder.

Niet ver daarvandaan brachten herders de nacht door in het veld, ze hielden de wacht bij hun kudde. Opeens stond er een engel van de Heer bij hen en werden ze omgeven door het stralende licht van de Heer, zodat ze hevig schrokken. De engel zei tegen hen: 'Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen, dat het hele volk met vreugde zal vervullen: vandaag is in de stad van David voor jullie een redder geboren. Hij is de

messias, de Heer. Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een pasgeboren kind vinden dat in een doek gewikkeld in een voederbak ligt. En plotseling voegde zich bij de engel een groot hemels leger dat God prees met de woorden: 'Eer aan God in de hoogste hemel en vrede op aarde voor alle mensen die hij liefheeft'.

Onderbreking van het verhaal.

De herders worden als eersten ingelicht over deze belangrijke geboorte. Waarom juist die herders. Die staan in Lucas' dagen niet hoog aangeschreven. Ze bivakkeren buiten de samenleving, ze wonen als beesten. De herders schrikken nu God opeens het licht aandoet. Zij vrezen met grote vreze, op zo'n moment kun je beter schaap zijn dan herder zo denken zij. Horen zij het goed? Het is God die spreekt, dit is de stem van de goede Herder. Eerbiedig knielen zij neer in het veld, door Gods genadig licht beschenen. Aldus Ds. N. ter Linden.

Het verhaal gaat verder.

Toen de engelen waren teruggekeerd naar de hemel, zeiden de herders tegen elkaar: 'Laten we naar Betlehem gaan om met eigen ogen te zien wat er gebeurd is en wat de Heer ons bekend gemaakt heeft. Ze gingen meteen op weg, en troffen Maria en Jozef en het kind dat in de voederbak lag. Toen ze het kind zagen, vertelden ze wat hun over dat kind was gezegd. Allen die het hoorden stonden verbaasd over wat de herders tegen hen zeiden, maar Maria bewaarde al deze woorden in haar hart en bleef erover nadenken, De herders gingen terug, terwijl ze God loofden en prezen om alles wat ze gehoord en gezien hadden, precies zoals het hun was gezegd.

Zo horen we of lezen we dit wonderschone verhaal nu al 2000 jaar lang en we worden er iedere keer weer door geraakt. Wij mogen Lucas hulde brengen voor wat hij ten deze geschreven heeft.

Ik wens U een gezegend Kerstfeest toe, ook voor allen die U dierbaar zijn. Dat wij in Kerstmis onze liefde mogen doen uitstralen naar onze naasten dichtbij en veraf op een duidelijke wijze zodat zij dit ook ervaren.

Geert van Mesdag

BIJBELLEESROOSTER

Dit leesrooster wordt u aangeboden door het Nederlands Bijbelgenootschap (www.bijbelgenootschap.nl).

December 2010

woensdag	1 december	Kolossenzen 3:5-17	vrijdag	17 december	Jeremia 30:12-17
donderdag	2 december	Kolossenzen 3:18-4:6	zaterdag	18 december	Jeremia 30:18-31:1
vrijdag	3 december	Kolossenzen 4:7-18	zondag	19 december	Matteüs 1:18-25
zaterdag	4 december	Jesaja 7:1-9	maandag	20 december	Jeremia 31:2-14
zondag	5 december	Jesaja 7:10-17	dinsdag	21 december	Jeremia 31:15-22
maandag	6 december	Jesaja 7:18-25	woensdag	22 december	Jeremia 31:23-34
dinsdag	7 december	Micha 1:1-7	donderdag	23 december	Jeremia 31:35-40
woensdag	8 december	Micha 1:8-16	vrijdag	24 december	Psalm 2
donderdag	9 december	Micha 2:1-5	zaterdag	25 december	Jeremia 23:1-8
vrijdag	10 december	Micha 2:6-11	zondag	26 december	Micha 5:6-14
zaterdag	11 december	Micha 2:12-3:4	maandag	27 december	Micha 6:1-8
zondag	12 december	Micha 3:5-12	dinsdag	28 december	Micha 6:9-16
maandag	13 december	Micha 4:1-8	woensdag	29 december	Micha 7:1-7
dinsdag	14 december	Micha 4:9-14	donderdag	30 december	Micha 7:8-13
woensdag	15 december	Micha 5:1-5	vrijdag	31 december	Micha 7:14-20
donderdag	16 december	Jeremia 30:1-11			

Januari 2011

za. 1	Matteüs 1:1-17	ma. 17	Romeinen 12:9-21
zo. 2	Psalm 72	di. 18	Romeinen 13:1-7
ma. 3	Matteüs 1:18-25	wo. 19	Romeinen 13:8-14
di. 4	Matteüs 2:1-12	do. 20	Romeinen 14:1-12
wo. 5	Matteüs 2:13-23	vr. 21	Romeinen 14:13-23
do. 6	Matteüs 3:1-12	za. 22	Romeinen 15:1-13
vr. 7	Matteüs 3:13-4:11	zo. 23	Romeinen 15:14-33
za. 8	Handelingen 10:1-23a	ma. 24	Romeinen 16:1-16
zo. 9	Handelingen 10:23b-33	di. 25	Romeinen 16:17-27
ma. 10	Handelingen 10:34-48	wo. 26	Sefanja 1:1-13
di. 11	Handelingen 11:1-18	do. 27	Sefanja 1:14-2:3
wo. 12	Jesaja 60:1-14	vr. 28	Sefanja 2:4-15
do. 13	Jesaja 60:15-22	za. 29	Sefanja 3:1-8
vr. 14	Jesaja 61:1-11	zo. 30	Sefanja 3:9-20
za. 15	Jesaja 62:1-12	ma. 31	Matteüs 4:12-25
zo. 16	Romeinen 12:1-8		

VAN DE FINANCIËLE COMMISSIE

De tussenstand over de ontvangen bijdragen per 31 oktober Fr. 58'600.-. Het betekent dat we nog Fr. 27'000 moeten ontvangen in de laatste twee maanden om de begroting te halen. In 2009 stonden we voor de zelfde opgave. We hebben toen als gemeente en vrienden van de NPG een grote inspanning verricht om het begrote bedrag binnen te halen. Dit jaar roepen we allen op om de bereidheid van vorig jaar te evenaren. We sluiten in dit Kontakt nog een overschrijvingsbiljet in voor goed gebruik.

Andere bronnen dan uw bijdragen kunnen we niet aanboren. Op de post erendiensten hebben we dit jaar Fr. 1000.- kunnen besparen, misschien vallen de administratieve kosten wat mee. Andere meevallers zullen er niet zijn.

Met vriendelijke groet,

Herman Krul (voorzitter), Eef Vogelesang (trésorier)

VAN DE KERKENRAAD

Ledenlijst NPG

In de afgelopen gemeentevergadering is het verzoek gedaan een ledenlijst van de NPG te publiceren.. Zoals eerder gemeld vereist de huidige regelgeving dat individuele leden toestemming moeten geven voordat haar of zijn naam op een gepubliceerde lijst kan worden vermeld.

Tot op heden hebben maar 36 leden aangegeven, dat zij op de lijst vermeld willen worden. Onder deze omstandigheden lijkt het de kerkenraad niet praktisch om een ledenlijst te publiceren. Als in de toekomst de belangstelling er voor sterk toe zou nemen, kan als nog besloten worden een lijst te publiceren. Mocht iemand dringend een telefoon nummer van een mede lid nodig hebben en dit niet kunnen vinden, dan kunt u mij bellen zodat ik kan helpen het contact tussen beide partijen tot stand te brengen.

Theo Bakker

DIACONALE COLLECTE DECEMBER

Shiluvane School (Limpopo, Zuid Afrika) - bouw waterput

In 2008 ontving de school een gift van reizigers om een watertank te bouwen, waardoor een regelmatige toevoer van water-onder-druk mogelijk werd. Daarna is er door de overheid nog een tank bijgeplaatst. Nu blijkt dat het niet mogelijk is om de watertanks aan te sluiten op een bestaande waterput doordat de infra structuur niet toereikend is om de school te bedienen. Theresa Mгимeti, de hoofdonderwijzeres, schreef aan de Stichting Limpopo Projects:

- Water is voor iedereen in onze regio een groot probleem.
- Het water dat naar een aantal oude gemeenschappelijke tanks gaat, die verder op de heuvel staan, komt van de waterput onder aan de heuvel. De gemeenschap is gegroeid en maakt illegale aftappingen om stromend water in hun huizen te krijgen en het resterende water heeft onvoldoende druk om die tanks te vullen.
- Het nieuwe ziekenhuis onder aan de heuvel heeft eigen watertanks geïnstalleerd die de waterstroom volledig blokkeren. De tank op het schoolterrein was geplaatst zonder dat dit probleem bij de overheid bekend was.
- Wij hebben een aanvraag gedaan bij de lokale administratie voor watervoorziening echter zonder resultaat. Dit zijn de redenen waarom wij een eigen waterput willen slaan. Met een eigen waterput hebben wij in de toekomst stromend water, ook voor de toiletten en kunnen wij een eigen moestuin aanleggen.

Stichting Limpopo Projects heeft besloten Theresa te helpen een waterput te realiseren. De Stichting is opgericht door een vijftal enthousiaste mensen die op hun recente reizen door de Limpopo provincie kennis hebben gemaakt met indrukwekkende projecten op het gebied van zorg en armoedebestrijding. Limpopo is een van de armste provincies van Zuid Afrika met een hoog werkloosheidspercentage, veel HIV/AIDS patiënten, veel weeskinderen. Twee bestuursleden hebben in 2008 een maand als vrijwilliger meegewerkt in Hlanganani, een grote niet gouvernementele zorginstelling in het gebied. De Stichting heeft als leitmotif "actieve steun bij zelfredzaamheid" en werkt met betrouwbare contactpersonen in Limpopo die kunnen zorgen voor goede informatie over de voortgang van de projecten. Voor informatie zie hun website <http://www.limpopoprojects.nl>

Barbara en Eef Vogelesang zijn al jaren bevriend met twee van de initiatiefnemers. Zij maakten kennis met Loes en Peter van der Meer in 1973, toen zij de taal Tsonga kwamen leren in Lausanne voor uitzending door het Dépt. Missionaire van de protestantse kerk van Vaud voor werk in het Limpopos gebied. Zij bleven in nauw contact met deze vrienden ook na hun terugkeer in Nederland.

DIACONALE COLLECTE JANUARI: Stichting Theodora

Nadat we nu verschillende keren hebben gecollecteerd voor goede doelen in verre landen : Haiti, India, Nepal en Malawi, is het nu weer de beurt aan een doel hier dicht bij huis n.l. Stichting Theodora.

Deze stichting is hier in de Vaud opgericht in 1993 door de broers Poulie in nagedachtenis aan hun moeder Theodora.

Het doel van deze stichting is het verdriet van kinderen die in een ziekenhuis liggen, vaak langdurig, een beetje te verlichten. Voor een kind is een opname in een ziekenhuis vaak traumatisch en daar worden de „clowns“ ingezet. Clown is een beetje een oneerbiedig woord, omdat het speciaal opgeleide artiesten zijn. Bij een bezoek richten ze zich op één kind die dan in het middelpunt van het bezoek staat. In Zwitserland alleen zijn 52 „docteurs Rêves“ zoals ze genoemd worden, die in 35 ziekenhuizen en 12 gespecialiseerde inrichtingen, 70.000 kinderen per jaar bezoeken. Voor de ziekenhuizen zijn er geen kosten aan verbonden en dat dankzij Uw gulle gift.

Een prachtig doel en mocht U meer willen weten kijkt U dan op www.theodora.ch

Opbrengst diaconie

September	ziekenhuis Malawi	sfr.727.60
Oktober	Haiti	sfr.582.00

Frances Sandberg

NBV

Vertalen is kiezen

Niet iedereen is even blij met de Nieuwe Bijbelvertaling. Een van de kritiekpunten betreft het vertalen van de verbanden tussen het Oude en het Nieuwe Testament. Het Nederlands Bijbelgenootschap legt uit welke keuzes er zijn gemaakt.

Bernard Buitenwerf

Zijn in de *Nieuwe Bijbelvertaling* (NBV) de verbanden tussen Oude en Nieuwe Testament voldoende zichtbaar? Volgens een aantal critici niet, zo bleek in de discussie over de NBV als kanselbijbel. Maar wat zijn eigenlijk die verbanden tussen de twee delen van de Bijbel die in dergelijke kritieken verondersteld worden? En hoe gaan bijbelvertalers ermee om?

Vulgata

Wie op www.bijbelsdigitaal.nl de aantekeningen van de eerste editie van de *Statenvertaling* bekijkt, ontdekt dat reeds in 1637 de toen nog onbetwiste eenheid van de Schrift voor hoofdbrekers zorgde. In de aantekening bij Matteüs 2:15, waar een citaat uit Hosea 11:1 op Jezus betrok-

ken wordt ('uit Egypte heb ik mijn Zoon geroepen'), geeft de vertaler te kennen dat Hosea 11:1 zelf niet over het individu Jezus, maar over het volk Israël gaat.

Deze kwestie schetst in een notendop het probleem van de samenhang van Oude en Nieuwe Testament. Sinds de zestiende eeuw lezen protestantse theologen de Bijbel in de grondtalen Grieks en Hebreeuws, en niet meer in de Latijnse Vulgata. Daarmee veranderde ook hun uitleg van de Bijbel. Het besef rees dat de bijbelboeken in een eigen sociale en historische context ontstaan zijn. Paradoxaal genoeg heeft dus de zoektocht naar het 'origineel', dat zo goed aansluit bij het reformatorische principe van de Bijbel als hoogste gezag, voor het inzicht gezorgd dat de Bijbel minder een eenheid is dan wel gedacht.

Voor de kerk geldt de vraag: Waar ligt de prioriteit? Bij de eenheid van de Bijbel of bij de individuele boeken in hun eigen context? De vroegste christenen, afkomstig uit het Jodendom, zagen de boeken van het Oude Testament voornamelijk als verzameling van profetische voorspellingen over de komst van Jezus. Daarom citeerden ze uit deze boeken en daarom hebben die een plaats gekregen in de christelijke Bijbel. De eenheid van de Schrift betekende dus in oorsprong: alles gaat over Jezus Christus. Met het lezen van de Hebreeuwse Tenach kwam echter de eigen waarde van oudtestamentische geschriften, ook voor het christelijk geloof, aan het licht. Een groot deel van de Nederlandse protestantse kerken heeft dat 'extra' van het Oude Testament omarmd.

Traditieontwikkeling

Door de studie van het Oude Testament en van Joodse geschriften uit de Grieks-Romeinse tijd hebben we ook geleerd dat het Nieuwe Testament niet in een vacuüm is ontstaan. Van allerlei vroegchristelijke voorstellingen kan aangetoond worden dat ze voortgekomen zijn uit het vroege Jodendom en het Oude Testament. Via de traditieontwikkeling komen we dus, op een heel andere manier dan in de vroegste kerk, terug bij de eenheid van Oude en Nieuwe Testament.

Op grond hiervan benadrukken sommige theologen de verwantschap van het christendom met het Jodendom. Het eigene van het christendom wordt als het ware verklaard aan de hand van overeenkomsten met het Jodendom en het Oude Testament. Andere theologen kiezen ervoor het unieke van het christendom op de voorgrond te zetten, door juist de (soms kleine) verschillen tussen Joodse en Grieks-Romeinse tradities enerzijds, en vroegchristelijke tradities anderzijds te benadrukken.

Welke nadruk je ook legt, je bent bezig met een moderne manier van kijken. Wie in een bepaalde traditie opgroeit, gebruikt vaak onbewust en automatisch de ideeën en woorden uit die traditie. Dat gold ook voor de nieuwtestamentische auteurs. Echt bewuste verbanden legden ze voornamelijk, als ze wilden laten zien dat Jezus de vanouds voorspelde Messias was. Maar bij die verbanden hebben veel hedendaagse bijbellezers vragen - juist omdat ze ook de eigen waarde van het Oude Testament zien. De samenhang tussen Oude en Nieuwe Testament wordt daarom vaak op de moderne manier gedefinieerd, die dus vooral voortkomt uit analyse en niet uit door de auteurs bewust gelegde verbanden.

Niet én én

Een bijbelgenootschap vertaalt de Bijbel. De canon, met al zijn interne dwarsverbanden, staat centraal. Het Oude Testament wordt uit het Hebreeuws en Aramees vertaald, het Nieuwe uit het Grieks. Met die keuze staan we in verbinding met de Reformatoren, en met de hele bijbelwetenschappelijke ontwikkeling sindsdien. We beseffen dus dat het Nieuwe Testament is geschreven door auteurs die de boeken van het Oude Testament als hun heilige Schrift zagen, waarin de komst van Jezus voorspeld werd. We beseffen

ook dat de oudtestamentische boeken een eigen context hebben, los van de latere christelijke interpretatie. We beseffen dat oudtestamentische en Joodse tradities aan de basis van het vroege christendom liggen.

Er bestaan evident spanningen tussen deze invalshoeken. Je kunt niet én het Oude Testament volledig vertalen zoals de auteurs van het Nieuwe Testament het gelezen hebben én de eigen context volledig rechtdoen. Je kunt niet én de eigenheid van de vroegchristelijke ideeën volledig laten zien in de vertaling én alle Joodse en oudtestamentische toespelingen volstrekt helder maken. Zeker niet als je ook het uitgangspunt bezigt dat Grieks en Hebreeuws talen als alle andere zijn, en je daarom wilt dat een bijbelvertaling in gangbaar Nederlands gesteld is.

Maagd

In de NBV wordt duidelijk rekening gehouden met het Joodse milieu waarin de vroegste christenen zich bevonden. Waar oudere vertalingen bijvoorbeeld *ho christos* meestal met 'de christus' vertaalden, kiest de NBV voor 'de Messias'. Net zo heet het Joodse paasfeest ook in het Nieuwe Testament 'pesach'.

Bij het vertalen van de NBV was de eigen context van de oudtestamentische boeken een belangrijke factor. Dat betekent dat

oudtestamentische teksten die in het Nieuwe Testament geciteerd worden en daar een heel andere, nieuwe functie hebben, in het Oude Testament soms anders klinken dan in het Nieuwe.

Een voorbeeld is Matteüs 1:23, waar de auteur uit Jesaja 7:14 citeert. In Matteüs moet *parthenos* met 'maagd' vertaald worden, omdat de auteur door dit citaat laat zien dat de maagdelijke geboorte van Jezus door de profetie voorspeld is. In de eigen context van Jesaja 7 gaat de profetie echter

over een jonge vrouw, levend ten tijde van koning Achaz, die (naar we mogen aannemen op geheel menselijke wijze) zwanger zal worden. De vertaling 'maagd' zou in Jesaja 7:14 onbedoelde effecten oproepen.

In die dagen

Een ander voorbeeld is Lucas 2:1. In Lucas 1 en 2 imiteert Lucas het Grieks van zijn Oude Testament, de Septuaginta. In die vertaling komen we veel hebraïsmen tegen, letterlijke weergaven van Hebreeuwse taalconstructies. Volgens de meeste commentatoren wilde Lucas met zijn hebraïserende Grieks in Lucas 1 en 2 benadrukken dat met Jezus de heilige geschiedenis van Abraham, Mozes en David verdergaat, en dat Jezus degene is van wie de oude boeken getuigden. Het stilistisch effect voor de oorspronkelijke lezer ('het is net of ik de verhalen van het oude Israël lees') ondersteunde dus de boodschap. Letterlijk vertaald luidt het begin van Lucas 2:1 'en in die dagen gebeurde het [dat er een bevel uitging...]. Deze uitdrukking is een hebraïsme, een letterlijke vertaling van een gewone Hebreeuwse frase waarmee 'toen' of 'in die tijd' bedoeld werd.

Wat kan een bijbelvertaler met dit stijleffect? Hebraïserend vertalen is alleen een optie als het Oude Testament ook in de Nederlandse versie hebraïserend vertaald is. In de NBG-51 lezen we bijvoorbeeld in Rechters 19:1: 'Nu gebeurde het in die dagen, toen er geen koning in Israël was.' Voor de moderne lezer klinkt dit als vreemd Nederlands. In de NBV luidt dezelfde zin: 'In die tijd, toen er geen koning in Israël was.' Gangbaar Hebreeuws wordt gangbaar Nederlands. Maar als we het Hebreeuws zo vertalen, dan moeten we natuurlijk ook de imitatie ervan in Lucas 2 zo weergeven. Gelukkig blijkt ook in de NBV duidelijk, hoezeer in Lucas 1-2 van oudtestamentische traditie gebruikgemaakt is. De vertaling van de liederen van Maria en Zacharias in Lucas 1 zijn daarvan misschien wel het beste voorbeeld.

Vertalen is altijd kiezen, liefst volgens van tevoren vastgestelde principes. Zulke principes helpen de vertalers afgewogen beslissingen te nemen bij teksten als Matteüs 1:23 en Lucas 2:1.

Dr. Rieuwerd Buitenwerf is bijbelwetenschapper en manager van de afdeling Vertalen en Bijbelgebruik bij het Nederlands Bijbelgenootschap.